

köy haline getirilmiştir.

3) 442 sayılı Köy Kanununa 7 Ek Madde Eklenmesi Hakkında olup, köylerin halihazır ve gelişme durumu gözetilerek konut ve genel ihtiyaçlara göre "köy yerleşme planı" düzenlenmesine olanak tanıyan ve bu doğrultuda genel ilkeleri belirleyen 20.5.1987 tarihli, 3367 sayılı Yasa, 26.5.1987 tarih ve 19471 sayılı Resmi Gazetede; anılan Yasa gereğince hazırlanan Köy Yerleşme Alanı Uygulama Yönetmeliği ise, 20.8.1987 tarih ve 19550 sayılı Resmi Gazetede, yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4) Anılan yasal düzenlemede öngörülen biçimde kurularak göreve başlayan Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonunca, Sapaca Köyü Muhtarlığının bu yöndeki başvurusu da dikkate alınarak, daha önce kamulaştırılmış olan yer Sapaca Köyünün gelişme alanı olarak benimsenmiş ve 15.3.1988 tarihli kararıyla görevlendirilen Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan imar planı 18.2.1989-9.3.1989 tarihlerinde adıgeçen Köyde ilan edilmiştir.

5) Bu arada; gelişme alanındaki arsaların tahsisi sırasında kamulaştırılan bu yer için para yatırmış olan Karasapaca Köylülerinin haklarının gözetilmesi için Karasapaca Köyü Muhtarı tarafından Tosya Kaymakamlığı ve Valilik (Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü) nezdinde yapılan girişimler sonuçsuz kalmış; Sapaca Köyü Muhtarlığı tarafından, Sapaca ve Karasapaca Köyleri arasındaki mülki sınırların belirlenmesine ilişkin 4.5.1990 günlü İlçe İdare Kurulu Kararının iptali istemiyle İdare Mahkemesine dava açılmıştır. (Söz konusu sınır kararı, Zonguldak İdare Mahkemesinin Danıştayca onanan 17.12.1991 günlü, E.90/274, K.91/498 sayılı kararıyla iptal edilmiş; bu karar gereğince İlçe İdare Kurulunca yeniden sınır belirlenmesine ilişkin 9.9.1994 günlü işlem de aynı Mahkemenin 23.3.1995 günlü, E.94/1658, K.95/319 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve bu karara karşı davalı yanında müdahil olanın yaptığı temyiz başvurusu Danıştayca incelenmeksizin reddedilerek kesinleşmiştir.)

6) Gelişme alanına ayrılan yer için bankaya para yatıran Karasapaca Köyü halkından olan kişinin, haklarının gözetilerek kendilerine de arsa tahsis edilmesi için Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünü ilgi kurarak Valilik Makamına yaptığı Haziran 1991 tarihli başvurusu 3367 sayılı Yasa ve Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre Sapaca Köyüne ait yeni yerleşim alanından bir başka köy halkına arsa verilemeyeceği yolundaki Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün 30.7.1991 günlü, 7770 sayılı işlemiyle reddedilmiştir.

Karasapaca Köyü halkından olan 83 kişi tarafından, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün 30.7.1991 günlü, 7770 sayılı işleminin iptali istemiyle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne karşı 30.9.1991 tarihinde idari yargı yerine dava açılmıştır.

ZONGULDAK İDARE MAHKEMESİ; 29.12.1992 gün ve E.91/677, K.92/853 sayı ile, Köy Yerleşme Alanı Uygulama Yönetmeliğinin "İhtiyaç Sahipliği Şartları" başlıklı 12. maddesinin (c). bendinde arsa satın alabilmek için "isteklinin ikamet etmekte olduğu köy nüfusuna kayıtlı olması ve o köyde asgari 5 yıl oturmuş olması" koşuluna yer verildiği; arsa tahsis edildiğinden de, Karasapaca köylülerinin Sapaca Köyü hudutları içinde oturduğu ve gerekli ücreti yatırdıkları belirlendiğinden yeni tahsis edilen yer üzerinde kazanılmış haklarının bulunduğu; Sapaca Köyünün iki ayrı köy haline gelmesinin davacılara ait hakkı ortadan kaldırmayacağı; bu durumda, davacıların arsa tahsis edilmesi için gerekli diğer şartları taşıyıp taşımadığı incelenmeksizin, yalnızca Yönetmelik hükmüne göre Sapaca Köyü hudutları içinde oturmadıkları ileri sürülerek istemlerinin reddedilmesinde mevzuata uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlem iptal edilmiş; bu karar Danıştay Sekizinci Dairesinin 8.2.1994 günlü, E.93/1686, K.94/470 sayılı kararıyla onanmış ve kararın düzeltilmesi istemi anılan Dairenin 3.10.1994 günlü, E.94/3897, K.94/2381 sayılı kararıyla reddedilmek suretiyle kesinleşmiştir.

İdari yargı yerine açılan dava derdest iken, Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonu ile Köy Hizmetleri İl Müdürlüğüne; planlama, kıymet takdiri, parsellerin tahsisi, dağıtım cetvellerinin düzenlenmesi, askıya çıkarılması ve onaylanması işlemleri sürdürülmüş olup, ilgili Tapu Sicil Müdürlüğünden resen tescil işlemlerinin yapılmasının istenilmesi üzerine, sözkonusu yeni yerleşim alanı, dağıtım cetvellerinde haksahibi olarak belirlenen Sapaca Köyünden 103 aile reisi ile Sapaca Köyü tüzelkişiliği adına tapu sicilinde, Ocak 1992 tarihinde tescil edilmiştir.

İdare Mahkemesince verilen iptal kararı gereğince hakları gözetilerek arsa tahsisinin yeniden yapılması için Karasapaca Köyü Muhtarı tarafından, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünü ilgi tutan 10.6.1993 günlü ve doğrudan Makama hitaben 16.6.1993 günlü dilekçeleriyle Valiliğe yapılan başvurular üzerine, Sapaca Köylülerine arsalari üzerinde inşaat yapmalarını yolunda uyarı yapılmış ise de, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün Valilik Makamına bilgi verdiği 7.7.1993 günlü yazıda, karara karşı Danıştay'da temyiz yoluna başvurulduğundan kararın uygulanamadığının belirtildiği görülmektedir.

Bu durum üzerine Karasapaca Köylüleri tarafından, Sapaca Köyünde yapılan inşaatların tespiti ile İdare Mahkemesi kararı karşısında giderilmesi olanaksız zararların önlenmesi için bu inşaatların ihtiyaten durdurulması istemiyle Sapaca Köyü Muhtarlığı, inşaat yapan 7 sapaca köylüsü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne karşı 26.7.1993 günü açılan tespit davasında; Tosya Asliye Hukuk Mahkemesi 30.7.1993 gün ve E.93/81, K.93/51 sayı ile, dava konusu parsellerdeki inşaatlar üzerine İdare

Mahkemesi kararının kesinleşmesine kadar, ihtiyaten tedbir konulmasına karar vermiştir.

Karasapaca Köylülerince, İdare Mahkemesi kararı uyarınca davalılara ait tapuların iptali ve yapılan inşaatların kal'i ile öncelikle inşaatların tedbir yoluyla durdurulması istemiyle Sapaca Köyü Muhtarlığı ve inşaat yapan 7 kişiye karşı 1.10.1993 tarihinde adli yargı yerine dava açılmıştır.

Tosya Asliye Hukuk Mahkemesince, davanın çözümünün, idari yargıda verilen kararın kesinleşmesi üzerine idari bir işlemin tesisine bağlı olması ve bunun denetiminin de idari yargı yerine ait bulunması nedeniyle ve verilmiş olan tedbir kararı kaldırılmak suretiyle 9.3.1994 gün ve E.93/155, K.94/91 sayılı görevsizlik kararı verilmiş ise de, bu karar Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 14.9.1994 günlü, E.94/4556, K.94/8007 sayılı kararıyla, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle bozulmuştur.

Karasapaca Köylüleri tarafından, İdare Mahkemesi kararının kesinleştiğinden bahisle bu karar gereğince, bu kez, tapu maliki tüm Sapaca Köylülerine karşı tapu iptali ve kal istemiyle 11.10.1994 tarihinde adli yargı yerine ayrı bir dava açılmıştır.

TOSYA ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.3.1996 gün ve E.94/247, K.96/39 sayı ile, Mahkemelerinin 9.3.1994 gün ve E.93/155, K.94/91 sayılı görevsizlik kararının bozulması yolundaki Yargıtay kararının benimsendiğini ve Mahkemelerinin 94/233 esas sayısına kayıtlı olarak açılmış bulunan davanın, tarafları, konusu ve dava sebebinin aynı olduğu ve aralarında hukuki ve fiili bağlantı bulunduğu nedeniyle bakılan dava ile birleştirilerek yargılamanın 94/247 esas sayılı dosya üzerinden yürütüldüğünü belirterek, davalılar adına çıkartılan tapuların, Köy Kanununun Ek 11, 12,13,14 ve 15. maddeleri ile Uygulama Yönetmeliğinin 14. maddesi hükümlerine göre Kaştamonu Valiliğinin yazılı emri üzerine tescil edildiği; davacı tarafın, tapuların iptal edilmesi istemine dayanak olarak gösterdiği Zonguldak İdare Mahkemesi kararının, köy yerleşme alanında yapılar arsa tahsisi işlemleri sırasında kendilerinin haksahibi olmaları ve kendilerine de arsa tahsis edilmesi istemiyle yaptıkları başvurunun reddi yolundaki Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün 30.7.1991 günlü, 7770 sayılı işleminin iptaline ilişkin bulunduğu; anılan Yasa ve Yönetmeliğe göre, teknik işleri yürütmekle görevli olan Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün haksahiplerini belirleme ve tescil ettirme yetkisinin olmadığı; dolayısıyla, tescile dayanak oluşturan Valilik işlemi ile Zonguldak İdare Mahkemesince iptal edilen işlemin farklı olduğu; davalılar adına kayıtlı dava konusu taşınmazların dayanağı olan idari işlemin halen yürürlükte

bulunduğu gerekçesiyle davayı reddetmiş; bu karar, Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 12.11.1996 günlü, E.96/3416, K.96/7256 sayılı kararıyla onanmış ve kararın düzeltilmesi istemi anılan Dairenin 10.3.1997 günlü, E.97/798, K.97/1604 sayılı kararıyla reddedilerek kesinleşmiştir.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

Karasapaca Köyü Muhtarlığına izafeten Köy Muhtarı ve Karasapaca Köylüleri; Sapaca ve Karasapaca Köyleri sakinleri için kamulaştırılan yeni yerleşim alanından Karasapaca Köylülerine arsa tahsis edilmemesine ilişkin işlemin iptali yolunda Zonguldak İdare Mahkemesince verilen ve kesinleşen 29.12.1992 günlü, E.91/677, K.92/853 sayılı karar ile hüküm altına alınan Karasapaca Köylülerinin kazanılmış haklarının; tapu iptali ve inşaatların kal'ı istemiyle açılan davanın reddi yolunda verilen ve kesinleşen Tosya Asliye Hukuk Mahkemesinin 6.3.1996 günlü, E.94/247, K.96/39 sayılı kararı nedeniyle yerine getirilmesine olanak kalmadığı, bu nedenle anılan karar^{la} arasında hüküm uyumsuzluğu meydana geldiği ileri sürülmekte ve 2247 sayılı Yasanın 24. ve 25. maddelerine göre giderilmesi istenilmektedir.

Karasapaca Köylüleri ve Köy Muhtarının, yukarıda belirtilen istemi içeren 2.4.1997 tarihinde kayda giren dilekçesi üzerine Tosya Asliye Hukuk Mahkemesinin 94/247 sayılı dosyası anılan Mahkeme Hakimliğini 12.5.1997 günlü, 94/247-96/39 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, Üyeler: O.Hulusi Mustafaoğlu, M.Salim Öze Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Adnan Altın'ın katılımlarıyla yapılan 7.7.1997 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa Yeğenoğlu'nun başvurunun reddi gerekeceği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Erdoğan Güneş ile Danıştay Savcısı Sinan Yörükoğlu'nun başvurunun reddi gerektiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanununun 2592 sayılı Kanunla değişik 24. maddesinin birinci fıkrasında "1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyumsuzluğunun varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyumsuzluğunun varlığı için:

- a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,
- b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
- c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
- d) Kararlarda konunun esasının hükme bağlanması,
- e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyumsuzluğuna konu edilen İdare Mahkemesi kararı, köy yerleşme alanından davacılara arsa tahsis edilmesi için yapılan başvurunun reddi yolundaki idari işlemin iptaline; Asliye Hukuk Mahkemesi kararı ise, aynı taşınmaz üzerinde davalılar adına mülkiyet hakkı tesisine ilişkin mevcut tapu kayıtlarının iptali ve üzerindeki inşaatların kal' i istemiyle açılan davanın reddine ilişkin bulunmaktadır.

Davacılar, idari yargıda açtıkları dava ile, ileride kendilerine taşınmaz üzerinde mülkiyet hakkı tesis edilmesine yönelik idari işlemlerin yapılmasını; adli yargıda açtıkları dava ile de, davalılar adına tescil edilen mülkiyet hakkının ortadan kaldırılmasını ve böylece idare tarafından taşınmaz üzerinde davalılarla birlikte kendilerine de mülkiyet hakkı tesis edilmesine zemin oluşturulmasını amaçlamaktadırlar.

İdari yargı yerine açılan davanın konusunu, taşınmaz üzerinde mülkiyet hakkı tesisinden önce idarece yapılması öngörülen idari işlemler oluştururken; adli yargı yerine açılan davanın konusu, taşınmaz üzerinde mülkiyet hakkı tesisine ilişkin tapu kayıtları ve arz üzerindeki inşaatlar hakkındadır.

İdare Mahkemesi kararı, mevcut tapu kayıtlarının adli yargı yerince iptal edilmesine olanak vermemekte, ancak idarenin arsa tahsisine esas aldığı haksahipliği koşullarını yeniden değerlendirmesine ve bu değerlendirilmenin sonucuna göre sonraki işlemlerini gözden geçirmesine olanak tanımaktadır. Dolayısıyla, adli ve idari yargı yerlerince verilen kararlar, aynı konuya ve sebebe ilişkin bulunmamaktadır.

Öte yandan, davalılara ait tapuların iptali ve inşaatların kal' istemiyle açılan davanın adli yargı yerince reddedilmiş olmasının, davacılara arsa tahsis edilmesi için yapılan başvurunun reddi yolundaki idari işlemin iptaline ilişkin idari yargı kararının idarece uygulanması na ve yeniden işlem tesis edilmesine hukuken engel bir yönü bulunmadığından, olayda, sözkonusu kararlar nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksızlığından da sözedilemez.

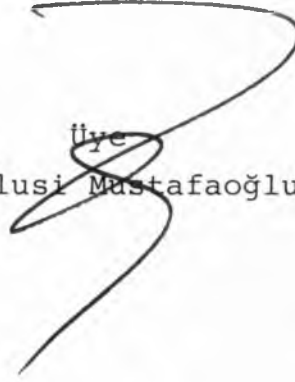
Belirtilen duruma göre ve olayda, kararların konusu ve dava sebebinin aynı olması ve hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının gerçekleşmemiş olması karşısında, 2247 sayılı Yasanın değişik 24. maddesine uygun bulunmayan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Adli ve idari yargı mercilerince verilen kesinleşmiş ve görevle ilgili olmayan kararlar arasında 2247 sayılı Yasanın 2592 sayılı Yasayla değişik 24. maddesinde hüküm uyumsuzluğunun varlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden başvurunun aynı Yasanın 1. ve 24 maddeleri uyarınca reddine, 7.7.1997 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TÜZÜN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
M.Salim Özer

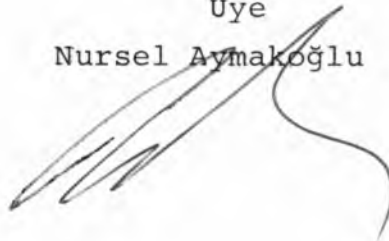

Bu kararın Resmî gazete'de yayını uygundur.

Başkan

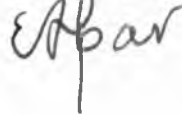
Üye
Nursel Aymakoğlu

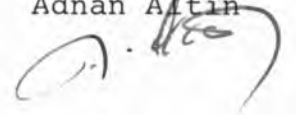
Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Dr.Erol Alper

Üye
Adnan Altın

A